

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 3. Quis possit supradicta privilegia, onerosa gratuita, & remuneratoria
reuocare casu quo reuocabilia sint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

rum cessionem fecerat ob privilegium: cum autem illa merita non exposuerit ex iustitia compensationem, non videtur compensatio illi debita esse. Faceret hoc esse satis probabile: ac probabilitate non caret requiri compensationem ex iustitia, non quidem propter merita practice, sed propter cessionem illorum, quam fecerat ob privilegij consecutionem; quæ cessio precio quidem est estimabilis, cum sit actio libera damnosa cedenti, & utilis cessionario: quæ tamen nunquam redit, etiam si redeant merita. Quapropter reliqui omnes Doctores eodem modo de privilegio remuneratorio, ac de privilegio per contractum onerosum, & lucratum loquuntur.

6 Secunda est difficultas. Quid requiratur, ut privilegium censetur concessum in præmium, & remunerationem meritorum?

Respondeo non sufficere generalem mentionem meritorum, sed requirunt specialis; ita ut expressè dicat: Ob hæc, & illa merita tibi hoc privilegium concedimus. Ratio est, quia privilegium ob merita concessum debet meritis adæquari, sed non potest constare hæc adæquatio, nisi merita exprimentur. Ergo. Secundo, quia generalis mentio meritorum in privilegio facta potius videtur pro honore privilegij fieri, quam pro veritate. Quapropter repuranda est, ac si facta non fuisset, argument, l. quod venditor, & ibi notatur, ff. de aolo, & l. si quid venditor, & l. seg. ff. de adlit. edit. Tertio, quia obscura, & dubia locutio nullius effectus esse videtur, ex l. ubi autem, §. qui illud, ff. de verb. obligat. l. cum incertis, ff. de legatis 1. l. ultim. C. de annal. except. At generalis locutio meritorum dubia est, & obscura, ex l. prator edixit, in princ. ff. de minoribus. Ergo non amplius valet, quam si apposita non fuisset; & ita tradit pluribus exornans Tiraquell, in l. si unquam, C. de reuoc. donat. verbo donatione largitus, n. 85. Socin, conf. 395. n. 8. vers. 4. casus, lib. 2. Matienz. lib. 5. recop. tit. 10. l. 15. gloss. 12. n. 2.

7 Tertia est difficultas, an hæc merita censentur probata ex eo solum, quod concedens privilegium illa esse asseruerit?

Respondeo, si merita specialiter fuerint expressa, sufficienter censentur probata ex Principis asseritione, maxime si per instrumentum publicum id asserit: sed si solum generaliter dixerit, quia est bene mentus, sic laf. consil. 227. vol. 9. vers. 9. pro ista parte, lib. 2. Gregor. Lopez in l. 3. tit. 10. p. 2. verbo la mercede, & multis allegatis Matienz. lib. 5. recop. tit. 10. l. 6. gloss. 1. n. 19. & l. 15. gloss. 12. n. 5. Limitat autem hæc asseritionem Matienz. & Greg. Lopez, & Tiraquell, in d. l. si unquam, verbo donatione largitus, num. 77. dummodo Princeps prohibitus non sit alienare, nisi præcedant merita: nam tunc secundum communem sententiam merita non probantur, etiam si expressa fuerint. Quia præsumuntur expressa, ut eius donatio valeat, ex l. qui testam. & ibi gloss. ff. de probation. Quod ad eò vetum est, ut non sufficiat, etiam si iuramentum in eius confirmationem addiderit, ut ipse Tiraquell. num. 79. & Matienz. l. 15. gloss. 12. n. 7. probant.

§. III.

Quis possit supradicta privilegia gratuita, onerosa, & remuneratoria reuocare, casu quo reuocabilia sint.

- 1 Concedens, & eius in dignitate successor optime potest.
- 2 Quid dicendum de dispensatione inferioris in lege superioris? Affirmant aliqui posse reuocare.
- 3 Probabilis est oppositum.
- 4 Duo inde inferuntur notanda.
- 5 Quid dicendum de inferiori prelato? An illius superior possit reuocare dispensationem ab illo factam.

1 Clarum est fieri posse à concedente privilegium, & eius successore; quia habet eandem cum illo iurisdictionem. Quod non solum in supremo Pontifice, in quo resolutio certa est, sed etiam in quolibet inferiori habet vetum: licet Anton. Gabr. alios referens lib. 3. tit. de iure quæsto non tollendo concl. 7. n. 9. contrarium dicat absque fundamento, ut bene aduertit Suarez illo cap. 37. num. 12. Basil. cap. 19. num. 15. Ratio est, quia privilegium solum iurisdictionem concedentis spectat, & ab ipsius solum voluntate pendet. Ergo poterit sicut supremus illud tollere; quia in illius concessionem tanquam supremus operatur.

2 Difficultas est, an sicut privilegium concedens contra ius proprium, potest validè illed reuocare absque legitima causa; id ipsum possit inferior dispensans, vel concedens privilegium contra legem superioris, quando illi concessa est facultas dispensandi?

Affirmant aliqui fieri posse. Tum quia facultas ab his Prælati concessa habet tacitam conditionem, ut perscreret quoties ab ipsis non fuerit reuocata. Tum quia ipsi intendunt per dispensationem factam non derogare suæ iurisdictioni, sic tra-

dit Bonacina disp. 1. q. 3. punct. 8. §. 3. n. 11. reputat probabile Suar. lib. 8. cap. 37. n. 15.

3 At mihi probabilis est, validè inferio rem absque causa, reuocare non posse dispensationem à se factam: causa autem interueniente, posse, docet Sanch. disp. 33. n. 12. cum glossa e. cum ex eo, verbo septennium, de elect. in 6. & ibi Archidia. Dominic. Francus, & alij. Roman. singul. 519. Salas disp. 20. de legibus, sect. 18. fn. Balilius de Leon lib. 8. cap. 19. num. 15. & reputat probabile Suarez num. 14. & 16. addit: cum conceditur pro tempore limitato dispensatio, valde probabile esse reuocari non posse, argument. textus in cap. unico, de commo. dano, ubi dicitur rem commodatam ad certum usum, vel tempus, non posse ante illud repeti: & subdit rationem, cum non deceat beneficio nos decipi, sed iuari. Item quia pro toto illo tempore abstulit legem superioris, quam ipse inferior restituere non potest. Ratio verò generalis ea est, quia inferior non potest validè dispensationem in lege superioris, concedere, absque causa. Ergo neque etiam poterit dispensationem iam concessam absque causa reuocare: cum enim ex voluntate superioris operatur, non est vnde colligatur voluntatem superioris esse, ut validè absque causa reuocet, eam tamen absque causa non possit validè concedere? Neque obstat ratio in contrarium, quia dispensatio fuit absoluta, & grauis fingetur habuisse conditionem.

4 Ex quo inferunt primò, non posse absque causa Episcopum reuocare licentiam parochi concessam ad non refundendum, vel ad differendos ordines ratione studij, quia est dispensatio in lege superioris, quam ipse demò stabilire non potest: sic docent Sanchez, Salas, Basil. & alij, num. procedenti telati. Secundo inferunt dispensationes à sacra Pœnitentia concessas non posse absque causa ab ipsamet reuocari ex eadem rationem. Quia voluntas Pontificis est, ut semper causa interueniente vtatur iurisdictione, sic Salas suprà, & tenentur reliqui consentire.

5 Sed quid dicendum de inferiori Prælato, an illius superior possit reuocare dispensationem ab illo datam valide absque causa?

Respondeo, si Pontifex sit, qui reuocat, validè reuocare, quia ab illo omnis iurisdictione pendet; & quia potest denuo legem ablatam imponere, & subditum ab alio exemptum illius obligationi subdere: At inferiores Prælati non videntur posse, eo quòd videatur iniustum priuare inferiorum viù legitimo suæ ordinariæ iurisdictionis: sic docet Sanchez disp. 33. numer. 7. cum Suarez, tom. 4. in 3. part. disputat. 26. sect. 3. num. 3. & lib. 8. de legib. cap. 37. num. 17. sine. Basiliius lib. 8. c. 19. num. 15. sine.

§. IV.

Qua ratione facienda est renocatio privilegij, vel dispensationis, ut censetur effectum habere.

- 1 Dupliciter reuocari privilegium potest.
- 2 Clausula generalis in renocatione expressa sufficit.
- 3 Excipiuntur privilegia concessa per modum contractus, oneris, sive remunerationis.
- 4 Item privilegia habentia clausulam, ut non possint derogari.
- 5 Item privilegia inserta in corpore iuris.
- 6 Quid si privilegia sint in Concilio generali, debet expressè illius mentio fieri.
- 7 Sublimitanda hæc sunt, nisi aliter constet de voluntate derogantis.
- 8 Derogatio tacita, que consistit in contrarietate posterioris privilegij, cum antiquo derogat antiquum, si concedatur ex scientia prioris privilegij.
- 9 Quomodo præsumitur hæc scientia, distinguuntur ad eius explicationem triplex derogationis modus.
- 10 Si privilegium insertum sit in corpore iuris lege vniuersali contraria derogatur, secus si extra corpus iuris sit.
- 11 Idem dicendum, cum alio privilegio contrario derogatur; si in corpore iuris sit insertum.
- 12 Proponitur obiectio, & si illi satis.
- 13 Extra corpus iuris privilegium non derogatur, nisi illius fiat mentio, qui tenentur.
- 14 Probabilis est secundum privilegium valere non obstante generali priori.
- 15 Satisfit arg. n. 13. adductis.
- 16 Per sententiam derogari privilegium; quibus probetur.
- 17 Reuocatur, si condemnatur reus in amissione privilegij, seu per sententiam contrariam.
- 18 Satisfit rationibus, n. 16. adductis.

1 Dupliciter reuocari privilegium, vel dispensatio potest. Primò expressè. Secundo tacitè. Expressè reuocatur, quando verbis expressis reuocatio fit. Tacitè reuocatur,